

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

MED KULTUREN SOM BAKGRUND

En teoriprovande studie om kultur kan förklara skillnaden i förtroende för polisen mellan personer med utländsk bakgrund och svensk-svenskar i förorten.

Alexander Milanovski

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Statsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT 2021
Handledare:	Peter Esaiasson
Antal ord	9899

Abstract

Tidigare forskning från BRÅ visar att personer med utländsk bakgrund har ett lägre förtroende för polisen än svensk-svenskar. I den här uppsatsen har det kulturella perspektivet prövats för att förklara skillnaden i förtroende för polisen mellan personer med utländsk bakgrund och svensk-svenskar i förorten. Teorin lyfter personernas kultur som förklaringsfaktor och menar att socialt förtroende överförs genom socialisering och är bestående över tid. Socialt förtroende skiljer sig från förtroende för polisen som klassas som politiskt förtroende. Däremot finns det indikationer på en länk mellan dessa former av förtroende. Därav antas teorin kunna förklara skillnaden i förtroende för polisen. Det teoretiska perspektivet har inte testats på förtroendet för polisen i förorten. En begränsad statistisk prövning genomfördes med hjälp av data från Joint EVS/WVS 2017–2020 och ett unikt material insamlat i två förorter, Hjällbo och Bergsjön. Material innehåller data om respondenternas nivå av förtroende för polisen samt deras självidentifierade etniska grupp vilket antas vara en bra indikator för personers kulturella bagage. Uppsatsens design lånas från Dinesen & Sønderskov (2017) där två frågor besvaras: ”Visar resultatet en skillnad i förtroende för polisen mellan de etniska grupperna i förorten?” samt ”Återspeglar skillnader i förtroendet för polisen i de etniska gruppernas ursprungsländer?”. De huvudsakliga resultaten från studien visar på en skillnad i förtroende för polisen mellan svensk-svenskar och de med en annan etnisk bakgrund i förorten men att förtroendet inte återspeglar skillnader i förtroende för polisen i ursprungsländerna och kan därför inte förklaras av det kulturella perspektivet.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
2. TIDIGARE FORSKNING OCH TEORI.....	3
2.1 BEGREPPET FÖRORT.....	3
2.2 BEGREPPET FÖRTROENDE	4
2.3 BEGREPPET ETNICITET	5
2.4 DET KULTURELLA PERSPEKTIVET	5
2.5 FÖRTROENDET FÖR POLISEN I SVERIGE OCH I FÖRORTEN, EN KORT BESKRIVNING.	6
3. FORSKNINGSDSIGN, METOD OCH DATA.....	9
3.1 FORSKNINGSDSIGN	9
3.2 DATA OCH OPERATIONALISERINGAR	10
3.2.1 OPERATIONALISERING AV BEROENDE VARIABLER.....	11
3.2.2 OPERATIONALISERING AV OBEROENDE VARIABEL	12
3.2.3 KONTROLLVARIABLER.....	13
3.3 REGRESSIONSANALYSER OCH RANGKORRELATIONSANALYSER	14
4. RESULTAT.....	15
4.1 BESKRIVANDE STATISTIK.....	15
4.1 REGRESSIONSANALYSER.....	16
4.3 RANGKORRELATIONSANALYS.....	23
5. SLUTSATSER OCH DISKUSSION	24
6. REFERENSER	26

1. Inledning

Ett lågt förtroende för polisen har länge betraktats som ett hinder i arbetet att minska brottligheten och öka tryggheten i förorter i Sverige. Situationen i många förorter är mycket riktigt sådan att graden av brottslighet och otrygghet är större än i andra områden (Brå, 2018:30–31). Förorter benämns av Polisen som ”utsatta områden” eller ”särskilt utsatta områden” som ”karaktäriseras av en låg socioekonomisk status där de kriminella har en inverkan på lokalsamhället” (Brå, 2018:25).

Brottsförebyggande rådet har sedan en tid tillbaka kartlagt i vilken utsträckning som den svenska befolkningen känner eller inte känner förtroende för det svenska rättsväsendet, däribland för Polismyndigheten. I den senaste Nationella trygghetsundersökningen som gjordes år 2020 framkommer att 54% av de tillfrågade hade mycket eller ganska stort förtroende för hur polisen bedriver sitt arbete (Brå, 2020:187). Ett intressant fenomen som nästan genomgående framkommer i trygghetsundersökningarna är att personer med utländsk bakgrund dvs. de som tillhör en annan etnisk grupp än den svenska majoritetsbefolkningen, uppger att de har ett lägre förtroende för polisen. I den senaste mätningen år 2020 framkom följande uppgifter om de som hade stort eller ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete: svenskfödda med minst en svenskfödd förälder: 56%, utlandsfödda: 50% och svenskfödda med båda föräldrarna utlandsfödda: 44% (Brå, 2020:189).

Liknande siffror framkommer när man tittar på de svenska förorterna där mellan 50% och 60% av invånarna är invandrare/utlandsfödda och/eller barn till invandrare/utlandsfödda (Brottsförebygganderådet, 2018:27). En trappgångsundersökning som gjordes 2018 i två socialt utsatta områden visade att 52% hade förtroende för polisen (Brå: 2018:40). I samma rapport var skillnaden i förtroende mellan socialt utsatta områden och ”övriga” urbana områden (dvs. områden som inte betraktas som utsatta eller särskilt utsatta) ca 6% utifrån Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökningar (Brå, 2018:33). Vad kan då skillnaderna bero på?

De olika förklaringar som förekommer i litteraturen om varför samhällsförtroendet varierar mellan grupper kan sammanfattas i två huvudriktningar, erfarenhetsperspektivet och det kulturella perspektivet. Erfarenhetsperspektivet lyfter att socialt förtroende (social trust) skapas och upprätthålls genom den kontextuella erfarenheter vilket resulterar i att förtroendet över tid

anpassas till den ”allmänna” nivån av förtroende dvs. att invandrare anpassar sitt förtroende utifrån erfarenheter i den kontexten de befinner sig i (Dinesen & Sønderskov, 2017:2). Det kulturella perspektivet lyfter istället kulturen som förklaringsfaktor och menar att socialt förtroende överförs genom socialisering från föräldrar till barn och är bestående över tid (Dinesen & Sønderskov, 2017:2).

Även om starkare stöd har givits åt erfarenhetsperspektivet i litteraturen har det kulturella perspektivet likaså fått stöd i att förklara hur förtroende skapas och reproduceras. Förtroende är således inte en konsekvens av antingen erfarenhet eller kultur utan snarare en konsekvens av de båda (Dinesen & Sønderskov, 2017:12). Det kulturella perspektivet har hittills fokuserat på skapandet och reproduktionen av mellanmänniskt förtroende då man hittat ett samband mellan invandrades nivå av mellanmänniska förtroende och nivån av mellanmänniskt förtroende i destinationslandet (Dinesen & Sønderskov, 2017:7). Däremot har det kulturella perspektivet inte testats på förtroendet för polisen. Rimligtvis skulle detta teoretiska perspektiv mycket väl kunna förklara varför invandrare har lägre förtroende för polisen i förorterna eftersom dessa individer har kommit från en annan plats med en viss grad av förtroende för polisen i sina ursprungsländer. Det lägre förtroende för polisen som fångas upp bland personer med utländsk bakgrund kan orsakas av att de hade ett lågt förtroende för polisen i sina ursprungsländer.

Den nivå av förtroende som man har med sig kan i sådana fall betraktas som ett ”grundförtroende” som man utgår ifrån och som sedan vidare influeras av individens erfarenheter. Syftet med denna uppsats är att pröva om det kulturella perspektivet har stöd i att förklara skillnaden i förtroendet för polisen i förorten. Efter att ha fått tillgång till ett unikt datamaterial med surveydata riktade till boende i två av Göteborgs förorter, Hjällbo och Bergsjön, innehållande bland annat deras nivå av förtroende för polisen samt deras etniska tillhörighet har jag genomfört ett kvantitativt test genomförts genom att jämföra olika etniska gruppers förtroende för polisen i förorten med individer av samma etniska grupp och deras förtroende för polisen i ett ursprungsland. Materialet är i sig begränsat - mer om det senare i uppsatsen - men det gör det möjligt att genomföra ett preliminärt test av teorin genom att utgå från att etnicitet är en bra indikator för en individs kulturella bagage. Forskningsfrågan som kommer att undersökas är därmed: *Kan det kulturella perspektivet förklara skillnaden i förtroende för polisen mellan svensk-svenskar och personer med utländsk bakgrund i förorten?*

De huvudsakliga resultaten från studien visar på en skillnad i förtroende för polisen mellan svensk-svenskar och de med en annan etnisk bakgrund i förorten men att förtroendet inte återspeglar skillnader i förtroende för polisen i ursprungsländerna. Därmed kan skillnaden i förtroende för polisen inte förklaras med hjälp av det kulturella perspektivet. Studien består av fem delar. I detta avsnitt har uppsatsens forskningsproblem, syfte och forskningsfråga presenterats. Del 2 presenterar tidigare forskning samt de teoretiska antagandena som studien vilar på. Del 3 beskriver uppsatsens forskningsdesign, metod och data. I del 4 redogörs uppsatsens resultat. Sist i del 5 presenteras uppsatsens slutsatser och diskussion samt förslag på framtida studier.

2. Tidigare forskning och teori

2.1 Begreppet förort

För vissa av oss, däribland jag själv, har begreppet förorten är en mycket tydlig definition i det vardagliga språkbruket. Detta är säkerligen en konsekvens av min bakgrund och uppväxt som jag gör en distinktion mellan till exempel Biskopsgården och Askim. För att det inte skall uppstå någon förvirring i vilka egenskaper som ett visst bostadsområde kännetecknas av för att det skall kunna räknas som en förort behöver det förklaras. I den här uppsatsen definieras förorter som områden som polisen själva beskriver som ”utsatta områden” eller ”särskilt utsatta områden” som ”karaktäriseras av en låg socioekonomisk status där de kriminella har en inverkan på lokalsamhället” (Brå, 2018:25). Denna inverkan kännetecknas av en ovilja att anmäla, vittna eller på andra sätt medverka i polisens arbete eftersom det kan förekomma hot eller våld mot de individer som gör det. Polisen upplever det svårt att arbeta i dessa områden och måste med jämna mellanrum justera sitt arbetssätt. I de områden som kan klassas som ”särskilt utsatta” kan parallella samhällsstrukturer dvs. separata lokala samhällsfunktioner som ekonomi och rättsskipning som styrs av en lokal grupp. Dessa omständigheter har enkelt uttryckt blivit vardag för boende i dessa områden och för de poliser som arbetar i de (Brå, 2018:25–26,98). När begreppet förort används i den här uppsatsen syftar jag till de två av Göteborgs förorter som skall användas i analysen, Hjällbo och Bergsjön som klassas som särskilt utsatta områden (Polismyndigheten - NOA, 2017:41).

2.2 Begreppet förtroende

Ett annat begrepp som i denna uppsatts måste redogöras för är förtroende. Den tidigare litteraturen som behandlar förtroende tycks om inget annat bestå av olika akademiska perspektiv och konceptuella dispyter vilket är det första som Levi och Stoker (2000:467) konstaterar. Däremot finns det områden där det råder konsensus om innebörden av förtroende. Först kan förtroende beskrivas som relationell dvs. förtroende uppstår mellan en individ och en annan individ, eller institution som har kapaciteten skada eller förråda individen. För det andra är förtroende sällan utan villkor utan är något som andra individer, grupper eller institutioner erhåller under givna omständigheter. För det tredje är förtroende en bedömning som definitionsmässigt varierar till exempel som en skala eller som ett tillstånd av närvaro eller frånvaro av förtroende (Levi & Stoker, 2000:467). Denna mer generella överblick i vad förtroende innebär fångar emellertid inte upp den mer nyanserade akademiska diskursen om förtroende. Av de många konceptuella skillnaderna som framförts fokuserar den här uppsatsen på det som i litteraturen kallar för politiskt förtroende.

Denna ”typ” av förtroende skiljer sig konceptuellt från till exempel socialt förtroende som istället syftar till förtroendet för andra människor vilket kan liknas vid en relation som upprätthålls genom tidigare erfarenheter, ett förväntad nutida samt ett framtida agerande och är generellt personligt och skapas i mötet mellan två individer (Dinesen, Schaeffer & Mannemar-Sønderskov, 2020:442) (Norén Bretzer, 2005:18–19). Politiskt förtroende kan definieras som utvärderingar av huruvida politiska institutioner och myndigheter presterar i enlighet med allmänhetens normativa förväntningar som till exempel rättvisa och effektivitet (Levi & Stoker, 2000:498) dvs. att förtroendet bygger på att man stödjer institutionens grundläggande idé eller syfte (Norén-Bretzer, 2005:24).

Detta är inte den enda definitionen men fångar på ett tillräckligt sätt innebörden av vad begreppet förtroende i den här uppsatsen syftar till i den här uppsatsen. Varför är det viktigt att skilja på och fokusera på just politiskt förtroende? Citrin och Stoker (2018:50) menar att det politiska förtroendet är viktigt eftersom det är relaterat till effektiviteten legitimiteten och varaktigheten av demokratiska stater. Oroande nog noterar de i ett antal studier som visar på en trend som sträcker sig tillbaka fler decennier av sviktande förtroende för flera staters lagstiftande organ (Citrin & Stoker, 2018:51–53) som de menar orsakas bland annat av ökad polarisering, missnöjde med den förda politiken och ekonomiska kriser (Citrin & Stoker,

2018:57–59). Betyder det socialt förtroende inte går att länka till politiskt förtroende? Citrin och Stoker (2018:56) menar att sambandet mellan socialt förtroende och politiskt förtroende möjligtvis existerar och att sjunkande socialt förtroende till viss del kan förklara det sjunkande politiska förtroendet över tid. Emellertid nämner de inte om det omvända också gäller. Eftersom uppsatsen syftar till att försöka förklara skillnaden i förtroende för polisen syftar användningen av begreppet förtroende primärt på politiskt förtroende om inget annat anges.

2.3 Begreppet etnicitet

Det sista begreppet som behöver definieras är etnicitet. Puskás och Ålund (2013:28) menar att etnicitet syftar till att beskriva olika sociala grupper. Max Webers definition av etniska grupper menar Puskás och Ålund (2013:29–30) kan användas som utgångspunkt eftersom den betonar den subjektiva uppfinningen om den etniska gruppens omfattning:

”Grupper som upprätthåller en subjektiv tro på medlemmarnas gemensamma ursprung på grund av fysiska likheter eller liknande sedvänjor eller bägge karaktäristika eller på grund av minnen av kolonisering eller migration. Å andra sidan spelar det ingen roll om ett objektiva blodsgemenskap existerar eller inte.” (Weber, 1967/1914:389 i Puskás & Ålund (2013:29–30). Etnicitets-begreppet används i denna uppsats som en indikator för invandrares kulturella bagage eftersom kultur används som en grundläggande beståndsdel för att definiera en etnisk gemenskap.

2.4 Det kulturella perspektivet

Det teoretiska perspektiv som uppsatsen ämnar testa är det som Dinesen och Sønderskov (2017:2) kallar det kulturella perspektivet. Detta teoretiska perspektiv menar att social trust dvs. mellanmänsklig förtroende skapas och reproduceras genom tidig socialisering av föräldrar och att det förtroendet är beständigt över tid. Dinesen och Sønderskov (2017) visar i sin genomgång av olika studier att det finns ett starkt samband mellan nivån av socialt förtroende mellan olika etniska grupper som har emigrerat till ett annat land och nivån av socialt förtroende i ursprungslandet. Dinesen och Sønderskov (2017:5) hänvisar till exempel till Rice & Feldmans (1997) i USA studie som visar att ättlingar från höglitande nordiska länderna hade ett högre socialt förtroende än ättlingar från låglitande södra Europa. De visade också på ett starkt bivariat samband ($r=0.72$) mellan ättlingarnas sociala förtroende i USA och det sociala förtroende i ursprungsländerna.

Sambandet mellan det nivån av sociala förtroendet i invandrarnas destinationsland och nivån av socialt förtroende i deras ursprungsland tycks också hålla under kontroll för faktorer som inkomst, utbildningsnivå och religion samt att olika invandrargrupper angav olika nivåer av socialt förtroende (Dinesen och Sønderskov, 2017:5–6). Dinesen och Sønderskov (2017:6-7) pekar dock på studier som visar att det kulturella perspektivet och erfarenhetsperspektivet, som menar att invandrare anpassar sitt sociala förtroende till den kontexten de befinner sig i, tillsammans kan förklara hur socialt förtroende skapas och reproduceras. En studie visade att vissa, men inte alla, invandrargrupper ”smittar” av sig sin nivå av socialt förtroende till andra grupper om de bor i nära anslutning till varandra. Dock kvarstår dock effekten att socialt förtroende återspeglar personers kulturella bakgrund men kan påverkas av erfarenheter i destinationslandet. Notera att teorin försöker förklara socialt förtroende och inte politiskt förtroende vilket är den typ av förtroende som man syftar till förtroendet för myndigheter, där ibland polisen. Men som jag lyfte tidigare i avsnittet menar Citrin och Stoker (2018:56) att det finns indikationer på att de två typerna av förtroende är sammanlänkande. Därav skulle detta teoretiska perspektiv mycket möjligt kunna förklara variationen i förtroende mellan svensk-svenskar och de med utländsk bakgrund i förorten. För att kunna dra en slutsats om det kulturella perspektivet kan förklara variationer i förtroende för polisen i förorten måste de olika invandrargruppernas förtroende för polisen i förorten spegla förtroendet för polisen i ursprungsländerna.

2.5 Förtroendet för polisen i Sverige och i förorten, en kort beskrivning.

Förtroendet för polisen i Sverige kan beskrivas som relativt hög. I SOM-undersökningarna som genomfördes 2018 och 2019 får polisen högst andel av de som har ett mycket eller ganska stort förtroende (67% och 68%) bland de svenska samhällsinstitutionerna och ligger i samma nivå som sjukvården (66% och 67%) (Falk, 2020:96,123). I Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökning 2020 angav 54% av respondenterna att de hade mycket eller ganska stort förtroende för hur polisen bedriver sitt arbete. En vidare nedbrytning dessa siffror visar att kvinnor i större utveckling än män har ett mycket eller ganska stort förtroende för hur polisen bedriver sitt arbete (kvinnor= 59%, män=49%). Det omvända tycks gälla för de som anser att de har ett mycket eller ganska litet förtroende för hur polisen utför sitt arbete, där andelen män är större än andelen kvinnor (kvinnor=15%, män 24%). Sett till ålder anger 54% av de allra yngsta, de mellan 16–19 år gamla, att de har ett mycket eller ganska stort förtroende för hur polisen utför sitt arbete medan 56% de allra äldsta, de mellan 75–84 år gamla, uppger att de har

ett mycket eller ganska stort förtroende för hur polisen utför sitt arbete (Brå, 2020:187). Fördelat på ursprung angav 56% av de svenskfödda med minst en svenskfödd förälder, 50% av de utlandsfödda och 44% av de som var svenskfödda men med båda föräldrarna utlandsfödda att de hade ett mycket eller ganska stort förtroende för hur polisen bedriver sitt arbete (Brå, 2020:189). Denna mer nationella lägesbild illustrerar hur olika grupper uppger varierande förtroende för polisen.

Förorter, givet den stora koncentrationen av personer med utländsk bakgrund och ättlingar till de med utländsk bakgrund, visar på ett lägre förtroende för polisen än andra områden. Genom en bearbetning av data från nationella trygghetsundersökningar mellan år 2006–2017 för 61 socialt utsatta områden visar en rapport från Brottsförebyggande rådet att förtroendet för polisen är ca 6% lägre i de socialt utsatta områdena än i de övriga urbana områdena (Brå, 2018:18,33). Mellan år 2006–2011 angav 53% av de boende i socialt utsatta områdena att de hade förtroende för polisens sätt att arbeta. Denna siffra höjdes något under nästkommande period 2012–2017 då 55% angav att de hade förtroende för polisens sätt att arbeta. Under samma perioder år 2006–2011 och år 2012–2017 var de motsvarande siffrorna 61% respektive 61% i de övriga urbana områdena. Sett till kön upprepar sig inte mönstret konsekvent som i de nationella trygghetsundersökningarna. I de socialt utsatta områdena under perioden 2006–2011 angav 53% av kvinnorna och 53% av männen att de hade förtroende för polisens sätt att arbeta och under perioden 2012–2017 angav 56% av kvinnorna och 54% av männen att de hade förtroende för polisens sätt att arbeta. I de övriga urbana områdena angav 64% av kvinnorna och 57% av männen under perioden 2006–2011 att de hade förtroende för polisens sätt att arbeta och under perioden 2012–2017 angav 64% av kvinnorna och 57% av männen att de hade förtroende för polisens sätt att arbeta (Brå, 2018:33).

I samma rapport beskrivs en genomförd enkätundersökning genom dörrknackning i två särskilt utsatta områden (Brå, 2018:18) som genomfördes som ett komplement till den data från de nationella trygghetsundersökningarna. I trappgångsundersökningen angav 52% av de tillfrågade att de hade förtroende för polisen. Uppdelat för kön visar sig samma mönster som tidigare då 55% av kvinnorna och 48% av männen uppgav att hade förtroende för polisen. Andelen för de som angivit att de saknar förtroende liknar det mönster sedan tidigare där en större andel män (29%) än kvinnor (21%) uppgav att de saknar förtroende (Brå, 2018:40).

Generellt har de med utländsk bakgrund ett lägre förtroende än de som inte har en utländsk bakgrund och att kvinnor har ett högre förtroende för polisen än vad män har enligt dessa undersökningar. Emellertid tycks effekten av kön på förtroendet för polisen inte vara fastställt då Skogan (2006:101–102) menar att det inte existerar ett samband mellan kön och förtroende för polisen medan Merry, Power, Mcmanus & Alison (2012:130) i sitt resultat hittar ett positivt samband. Emellertid hänvisar de till andra studier som fått varierande resultat och misstänker att det kan finnas andra interagerande faktorer och att effekten av kön inte är konsekvent vilket till viss del återspeglas i Brottsförebygganderådets undersökningar som nämndes i föregående stycke. Effekten av ålder är inte tydlig om man enbart utgår ifrån denna undersökning men Skogan (2006:101) menar att ålder har en stark påverkan på förtroende för polisen, något som Merry m.fl (2012:130) instämmer. Detta beror dels på att yngre i större utsträckning utför aktiviteter som väcker polisens intresse men beror också på att yngre män i större utsträckning riskerar att bli offer för ett brott och därför har ett lägre förtroende än äldre dvs. förtroendet för polisen ökar ju äldre individen blir.

Återstående är effekten av det som i nationella trygghetsundersökningen kallas för utländsk bakgrund men som kan kalla för etnicitet. Merry m.fl (2012:121) menar att effekten av etnicitet på förtroendet för polisen inte är konsekvent utan möjligtvis varierar mellan olika etniska grupper medan Skogan (2006:101) menar att etnicitet eller "race" som det kallas för i USA visst har en effekt på förtroende för polisen vilket återspeglas i trygghetsundersökningen. Ett annat perspektiv på effekten etnicitet är tid. Adman och Strömblad (2015:2) pekar på att de med utländsk bakgrund anger ett högre förtroende för samhällsinstitutioner i landet de emigrerat till om erfarenheterna med det nya landets institutioner är bättre än i hemlandet på grund av korruption eller bristande demokrati. Dock menar de att förtroendet inte är stabilt över tid eftersom andra generationens invandrare anger ett lägre förtroende första generationens invandrare. Detta menar de är ett resultat av förändrade förväntningar för institutionerna allt eftersom jämförelsen mellan erfarenheterna i hemlandet och landet de emigrerade får allt mindre påverkan (Adman & Strömblad, 2015:16).

3. Forskningsdesign, metod och data

3.1 Forskningsdesign

Syftet med uppsatsen är att pröva om det kulturella perspektivet har stöd i att förklara skillnaden i förtroendet för polisen i förorten. Tidigare forskning som Dinesen och Sønderskov (2017) lyfter har gjort så genom statistiska undersökningar. Statistisk design används ofta för att dra slutsatser om orsak och verkan vilket passar utmärkt när man försöker testa en teori (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns & Wängnerud, 2017:96). I de tidigare undersökningarna har man mätt olika invandrargrupper sociala förtroende i ett destinationsland och det sociala förtroendet i ett ursprungsland och prövat ifall de matchar varandra. Denna forskningsdesign kommer också att användas i denna uppsats för att testa om det kulturella perspektivet kan förklara skillnaden i förtroende för polisen i förorterna. Mer specifikt skall uppsatsen försöka identifiera skillnader i förtroende för polisen mellan olika etniska grupper i förorterna Hjällbo och Bergsjön samt respektive grupps ursprungsland och statistiskt testa ifall de matchar varandra. Den första frågan som skall undersökas är om det finns skillnader mellan olika etniska gruppers förtroende för polisen i förorten. Den andra frågan som skall undersökas är ifall de skillnaderna återspeglar förtroendet för de etniska gruppernas ursprungsländer. Skulle resultatet visa på 1.) en skillnad i förtroende för polisen mellan de etniska grupperna i förorten och att 2.) den skillnaden återspeglar skillnader i förtroendet för polisen i de etniska gruppernas ursprungsländer kan man dra slutsatsen att teorin fått stöd.

Det skall dock nämnas att uppsatsen enbart kommer genomföra ett begränsat statistiskt test som ett resultat av det empiriska materialets begränsningar som diskuteras längre fram i detta avsnitt. Emellertid kan en fördel att "låna" en etablerad forskningsdesign bli att resultaten går att jämföra med liknande studier. Designens enkla utformning är dock inte utan kritik. Det första problemområdet handlar om den generella modellen. Dinesen och Sønderskov (2017:14) menar att ett underliggande antagande är att förtroende är stabilt över tid vilket flertalet mätningar över tid visar att det inte är. Ett annat problem är själva jämförelse mellan invandrargruppen som emigrerat med grupper som stannat kvar i ursprungslandet. Gruppen som lämnat behöver inte nödvändigtvis vara representativ för den gruppen som stannat kvar an olika anledningar. Dinesen och Sønderskov (2017:18) menar att invandrargrupper kan skilja sig mellan varandra och men också inom gruppen beroende på varför man valde att lämna ursprungslandet samt vid vilket tillfälle man valde att lämna. Arbetskraftsinvandring eller flykt

av olika anledningar påverkar personernas och gruppernas nivå av förtroende och riskerar att på olika sätt ”störa” eventuella samband och således påverkar resultatet. Dessa problem är problem med den generella modellen. Det andra problemområdet är hur modellen kommer att användas i analysen. I jämförelsevis med de studier som Dinesen och Sønderskov (2017:4) hänvisar till där ett stort antal etniska grupper och stora urvalgrupper används för att testa de teoretiska perspektiven har jag enbart tillgång till ett mycket litet urval och få antal etniska grupper. Den prövning som teorin kommer utsättas för i denna uppsats kan snarare betraktas som ett preliminärt test av teorins förklaringskraft.

3.2 Data och operationaliseringar

För att besvara på uppsatsens forskningsfråga har data inhämtats från tre olika källor. Data för de etniska grupperna, deras förtroende för polisen samt kontrollvariabler i ursprungsländerna har hämtats från World Value Survey Wave 7 2017-2020 (Haerpfer, Inglehart, Moreno, Welzel, Kizilova, Diez-Medrano, Lagos, Norris, Ponarin & Puranen m.fl., 2020) och Joint European Value Survey/World Value Survey 2017–20 (EVS/WVS, 2021). Dessa två källor är datamängder som sammanställts inom ramen för två forskningsprojekt, World Value Survey och European Value Survey. De båda är storskaliga upprepande undersökningar om olika sociala, kulturella, politiska och ekonomiska faktorer och ämnat att undersöka attityder, åsikter och värden hos personer i Europa och världen över tid (World Value Survey, u.å.) (European Value Survey, u.å.). Det har varit nödvändigt att sammanfoga dessa två datamängder eftersom information om etnisk tillhörighet inte existerade i Joint European Value Survey/World Value Survey och att enkätundersökningen i länder inom World Value Survey Wave 7 2017-2020 inte var genomförd eller att data inte ännu fanns tillgänglig. Jag ser emellertid ingen problematik i att sammanfoga dessa två datakällor eftersom respondenterna i World Value Survey Wave 7 2017-2020 är samma respondenter som i Joint European Value Survey/World Value Survey 2017–2020.

Data för de etniska grupperna, deras förtroende samt kontrollvariabler i förorten har gjorts tillgängligt för denna uppsats av min handledare Peter Esaiasson. Detta unika material, från och med nu kallat för förorts-datamängden, är sammanställt under 2017 för ett forskningsprojekt i samarbete med Jacob Sohlberg vid Göteborgs Universitet. Respondenter i dessa områden kontaktades och en rekryteringsintervju genomfördes där de fick frågor om bakgrundsfaktorer ålder och etnicitet. Respondenterna fick sedan frågan om de ville delta i en webb-panel för att

besvara ytterligare frågor om attityder i området där respondenternas fick besvara frågor om deras förtroende för polisen i området de bor i, Hjällbo eller Bergsjön (Esaiasson & Sohlberg, 2018:10).

3.2.1 Operationalisering av beroende variabler

I prövningen om det kulturella perspektivet har stöd i att förklara skillnaden i förtroendet för polisen i förorten måste en indikator för förtroende för polisen användas. I de datakällor som används i denna uppsats har variablerna för förtroende för polisen färdigkonstruerade. Dessa är uppsatsens beroende variabler. Variabeln för förtroende för polisen i ursprungsländerna är hämtad från det sammanslagna datasetet Joint European Value Survey/World Value Survey och World Value Survey Wave 7 2017-2020 (E069_06). Enkätfrågan löd ”*Please look at this card and tell me, for each item listed how much confidence you have in them, is it a great deal, quite a lot, not very much or non at all?*” varav polisen var en av de efterfrågade institutionerna. Respondenten svarar sedan på frågan med ett av de tillgängliga fyra svarsalternativen som angavs i frågan, 1=”A great deal”, 2=”Quite a lot”, 3=”Not very much” och 4=”Non at all”.

Motsvarande variabel för förtroende för polisen i förorten (trust_all) är hämtad från förortsdatamängden och konstruerad genom hopslagning av två ursprungliga variablerna förtroendet för polisen i Hjällbo (trust_6_v5) och förtroendet för polisen i Bergsjön (trust_6_v7). Enkätfrågan löd ”*Allmänt sett, hur stort förtroende har du för olika institutioner?*” varav en av dessa institutioner är polisen. Denna fråga är ställd i generella termer och syftar inte på den lokala polisen i områdena. Dock antar jag här att respondenterna hänvisar till förtroendet för polisen i förorten där de bor. Respondenten har sedan fått svara frågan med ett av de fem tillgängliga svarsalternativen 1=”Mycket stort förtroende”, 2=”Ganska stort förtroende” 3=”Varken stort eller litet förtroende”, 4=”Ganska litet förtroende” och 5=”Mycket lite förtroende”. Eftersom de två förtroende-variablerna, förtroendet för polisen i förorten och förtroendet för polisen i ursprungslandet, inte liknar varandra kodades de om så att de liknar på bästa möjliga sätt. Observationerna 3=”Varken stort eller litet förtroende från variabeln för förtroendet för polisen i förorten (trust_all) raderades för att de två variablerna skulle lika många svarsalternativ. Båda förtroende-variablerna (trust_all och E069_06) normaliserades sedan så att det lägsta angivna förtroendet fick värdet 0, näst lägsta angivna förtroende fick värdet 0.33, näst högsta angivna förtroendet fick värdet 0.66 och det högsta angivna förtroendet fick värdet 1.

3.2.2 Operationalisering av oberoende variabel

Det kulturella perspektivet lyfter kulturen som förklaringsfaktor och operationaliseras med hjälp av etnicitets-variablerna hämtade från förorts-datamängden. Utifrån Webers (Weber, 1967/1914:389 i Puskás & Ålund (2013:29–30) definition är etnicitet en bra indikator för gruppens kultur. I de datakällor som används i denna uppsats existerar det för vissa etniska grupper färdiga variabler om respondenternas självidentifierade etniska tillhörighet. Dessa är uppsatsens oberoende variabler. Av de 11 etnicitets-variabler som finns representerade i förorts-datamängden används sex av dessa: araber (etno_arab), iranier (etno_iran, kurder (etno_kurd), Balkan (etno_balkan), somalier(etno_somalier) och svenskar(etno_svensk). Valet av dessa grupper gjordes utefter deras stora antal respondenter i datamängden. Variablerna var ursprungslägen fördelade på de olika förorterna, Hjällbo (v5) och Bergsjön (v7) men slogs ihop. Respondenternas etniska tillhörighet insamlades genom rekryteringsintervjun med hjälp av frågan ”*Vilken etnisk grupp identifierar du dig med?*” (Esaïasson & Sohlberg, 2018:10). En svarsmöjlighet var att respondenterna kunde identifiera sig som svenskar och en annan etnisk tillhörighet. Etnicitetsvariabeln för svenskar konstruerades så att enbart de som identifierade sig som svenskar och inte någon annan etnisk grupp förekom i den variabeln. Alla etnicitetsvariabler har värdena 0–1 där 1 indikerar respondentens etniska grupp.

Variablerna för de etniska grupperna i ursprungsländerna är hämtad från den sammanslagna datamängden Joint European Value Survey/World Value Survey och World Value Survey Wave 7 2017-2020 och försöker motsvara de etniska grupper som används från förortsdatamängden till största möjliga mån. Enkätfrågan, i de fall där de ställdes, löd ”*Respondent’s ethnic group*”. Respondenten svarar sedan med den etniska grupp som hen själv identifierar sig som. Följande etnicitets-variabler konstruerades och kommer användas: araber boende i Libanon (Q290_Arab), iranier boende i Iran(Q290_Iran), kurder boende i Iran och Irak (Q290_Kurd), serber i Serbien (Q290_Serb), bosnier i Bosnien (Q290_Bosnier) samt svenskar i Sverige Q290_Svensk). Alla etnicitetsvariabler har värdena 0–1 där 1 indikerar respondentens etniska grupp.

Eftersom dessa undersökningar inte genomförts i Somalia kan inte det kulturella perspektivet testas för den etniska gruppen. Dock gjordes bedömningen att jämförelsen emellan de olika grupperna i förorten är av intresse och fick därför finnas kvar i den slutgiltiga versionen. Dock är konstruktionen av vissa av dessa etniska grupper inte utan brister. Ett problem som uppstod

var att välja och konstruera motsvarande variabel för den etniska gruppen ”Balkan”. Valet gjordes att denna ”Balkan”-variabel skall bestå av respondenter boende i Serbien och boende i Bosnien som separata variabler för att kunna upptäcka eventuella skillnader i förtroende mellan grupperna. Ett annat problem är att data för respondentens etnicitet inte fanns för alla etniska grupper som konstruerades utifrån Joint European Value Survey/World Value Survey och World Value Survey Wave 7 2017-2020. Variablerna svenskar i Sverige och bosnier i Bosnien är i det här fallet enbart konstruerade av respondenter som bor i dessa länder utan någon indikation för vilken etnisk grupp de tillhör.

För att kunna genomföra den första av två analyser - som beskrivs längre fram i detta avsnitt - har ytterligare två variabler, en variabel med alla etniska grupper i förorten och en variabel med alla etniska grupper i ursprungsländerna, konstruerats. Dessa kategoriska variabler, etniska grupper i förorten (etnicitet_sam) och etniska grupper i ursprungsländerna (etnicitet_sam_wvs2) är konstruerade så att den etniska gruppen svensk-svenskar har värdet 1 vilket gör det möjligt att analysera de andra etniska gruppernas förtroende för polisen med svensk-svenskarnas förtroende för polisen som referensgrupp.

3.2.3 Kontrollvariabler

I analyser där statistisk analys används för att förklara orsak och verkan är det klokt att kontrollera för andra förklarande faktorer som kan påverka resultatet och leda till att man drar felaktiga slutsatser (Esaiasson m.fl., 2017:85,98). Utifrån den tidigare forskning om förtroende för polisen som har lyft fram i tidigare avsnitt i den här uppsatsen är kön och ålder. Det tycks inte finnas konsensus för effekten av kön. Skogan (2006:101–102) menar att det inte existerar något samband mellan kön och förtroende medan Merry m.fl. (2012:130) får ett positivt resultat i sin studie och visar att kvinnor uppger ett högre förtroende för polisen än män vilket många gånger reflekteras i Brottsförebyggande rådets undersökningar (Brå,2018) (Brå,2020).

Effekten för ålder är däremot inte alls disputerad där både Skogan (2006:101–102) och Merry m.fl. (2012:130) menar att ålder eller mer specifikt högre ålder leder till ett högre angivet förtroende för polisen. Dessa två faktorer kommer att användas som kontrollvariabler i min analys. Variablerna för kön och ålder är hämtade från de tre datakällor som används i analysen, förortsdatamängden, Joint European Value Survey/World Value Survey och World Value Survey Wave 7 2017-2020.

3.3 Regressionsanalyser och Rangkorrelationsanalyser

För att pröva ifall det teoretiska perspektivet får stöd i att förklara skillnaden i förtroendet mellan svensk-svenskar och de med utländsk bakgrund måste två frågor besvaras med hjälp av två olika analystekniker. Den första frågan som skall undersökas är om det finns skillnader mellan olika etniska gruppers förtroende för polisen och svensk-svenskar i förorten och kommer därför analyseras med hjälp av OLS-regression. Regressionsanalyser är i det här fallet mycket användbara eftersom analystekniken uttrycker sambandet mellan den oberoende och beroende variabeln (Esaiasson m.fl., 2017:391–392). Först kommer två bivariata regressionsanalyser genomföras med de kategoriska etnicitets-variablerna, förtroende för polisen i förorten och förtroende för polisen i ursprungsländerna, som beskrevs i avsnittet om operationalisering av oberoende variabel tidigare i detta avsnitt och förtroendet för polisen. De kategoriska-variablernas konstruerades så att den etniska gruppen svensk-svenskar har värdet 1 och kommer användas som referensgrupp. Resultatet kommer med andra ord uttrycka skillnader i förtroende för polisen i jämförelse med svensk-svenskarnas förtroende för polisen. I nästa steg kommer en multipel regressionsanalys att genomföras med hjälp av ytterligare två oberoende variabler, först kön och sedan åldersgrupp, för att kontrollera effekten på det ursprungliga sambandet.

När skillnaderna mellan de olika etniska grupperna etablerats måste den andra frågan undersökas. Den andra frågan är ifall de skillnaderna i förtroende för polisen återspeglar förtroendet för de etniska gruppernas ursprungsländer och kommer därför analyseras med hjälp av Spearmans rangkorrelationsanalys. Rangkorrelationanalys används för att mäta korrelationen dvs. styrkan och riktningen mellan två kategoriska variabler (Laer Statistics, u.å.). Denna analysteknik kommer användas i två separata rangkorrelationsanalyser. I den första analysen kommer medelförtroendet för varje etnisk grupp i förorten jämföras med medelförtroendet för varje etnisk grupp i ett ursprungsland. Den andra analysen kommer genomföras på motsvarande sätt men använda sig av förtroendet uttryckt som medianförtroendet.

4. Resultat

I detta avsnitt kommer uppsatsens resultat att redovisas. Först presenteras de olika variablerna som används i analysen samt kort beskrivande statistik. Därefter presteras resultatet från de bivariata regressionsanalyserna mellan förtroendet för polisen och de olika etniska grupperna följt av resultatet från regressionsanalyserna med kontrollvariabler. Avsnittet avslutas med resultatet från rangkorrelationsanalyserna.

4.1 Beskrivande statistik

I tabell 1 presenteras samtliga variabler som undersöks i studien. Tabellen innehåller antalet observationer, medelvärdet, standardavvikelsen samt maximalt och minimalt värde för variablerna. Nivån av förtroende uttrycks med ett värde på skalan från 0 (=Mycket litet förtroende), 0.33(=Ganska lite förtroende), 0.66(=Ganska stort förtroende) och 1(=Mycket stort förtroende). Det samlande medelförtroendet för alla respondenter som bor i Hjällbo och Bergsjön är 0.7. Motsvarande siffra för medelförtroendet för polisen i Joint EVS/WVS-mätningen är 0.5.

Tabell 1: Deskriptiv tabell - Samtliga undersökta variabler

Variabler	Obs	Medel	Std. Av.	Min	Max
Förortsdatamängden					
Förtroende för polisen	952	0.7	.328	0	1
Arab	1035	0.2	.387	0	1
Iran	1035	0.4	.191	0	1
Balkan	1035	0.12	.326	0	1
Kurd	1035	0.08	.264	0	1
Somalier	1035	0.18	.38	0	1
Svensk	1035	0.19	.388	0	1
Kön	2033	0.6	.494	0	1
Åldersgrupp	2086	0.50	.5	0	1
European/World Value Survey					
Förtroende för polisen	68817	0.5	.316	0	1
Arab	61386	0.02	.138	0	1
Iran	60186	0.01	.109	0	1
Kurd	60186	0.01	.07	0	1
Serb	60186	0.02	.13	0	1
Bosnier	127358	0.01	.116	0	1
Svensk	127358	0.01	.096	0	1
Kön	70816	0.5	.499	0	1
Åldersgrupp	69495	0.6	.496	0	1

Tabell 2: Förtroende för polisen

Variabel	Medel	Median
Förortsdatamängden		
Arab i förorten	0.6	0.66
Iranier i förorten	0.6	0.66
Balkan i förorten	0.8	1
Kurd i förorten	0.6	0.66
Somalier i förorten	0.7	0.66
Svensk i förorten	0.7	0.66
European/World Value Survey		
Arab i Libanon	0.6	0.66
Iranier i Iran	0.8	0.66
Kurd i Iran & Irak	0.5	0.66
Serb i Serbien	0.4	0.33
Bosnier i Bosnien & Hercegovina	0.5	0.66
Svensk i Sverige	0.7	0.66

De olika etniska gruppernas förtroende för polisen illustreras i tabell 2 genom medelvärdet och medianen och uttrycks med samma skala som beskrevs ovan. Den etniska grupp som har högst förtroende för polisen i förorten är de respondenter med bakgrund från Balkan. Lägst förtroende i förorten är de respondenter med arabisk, iransk och kurdisk bakgrund. Den etiska grupp som har störst förtroende för polisen utifrån Joint EVS/WVS-mätningen mätningen

är de respondenter med iransk bakgrund och de med lägst förtroende är de respondenter med serbisk bakgrund.

4.1 Regressionsanalyser

I tabell 3 presenteras den första bivariata regressionsanalysen vilket uttrycker hur mycket mer eller mindre förtroende för polisen i förorten som de olika etniska grupperna har i jämförelse med det förtroende som referensgruppen, svensk-svenskarna, angivit.

Tabell 3: *Förtroende för polisen - etnicitet i förorten.*

	(1)
	Förtroende för polisen
1.Svensk	0
	(.)
2.Arab	-0.0965*
	(-2.58)
3.Iran	-0.0997
	(-1.44)
4.Kurd	-0.165***
	(-3.44)
5.Balkan	0.0141
	(0.35)
6.Somalier	-0.0883*
	(-2.38)
_cons	0.739***
	(29.34)
N	685

t statistics in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Resultaten i tabellen visar på signifikanta resultat för tre av fem etniska grupper och deras förtroende för polisen i förorten. Signifikansnivån (95%) syftar till hur sannolikt att slumpen i vårt urval påverkar sambandet mellan den beroende variabeln (förtroende för polisen) och den oberoende variabeln (etnisk grupp).

Koefficienten för grupp 2, de som identifierar sig som araber, har värdet $-0,0965^*$. Detta resultat är statistiskt signifikant på 95%-nivån. Mot den bakgrunden kan man dra slutsatsen att araber generellt har ett lägre förtroende för polisen än etniska svenskar i förorten. Koefficienten för grupp 3, de som identifierar sig som iranier, har värdet $-0,0997$. Emellertid är detta resultat inte statistiskt signifikant på 95%-nivån. Utifrån dessa resultat går det inte att säga om iranier har ett högre eller lägre förtroende än svensk-svenskar i förorten. Koefficienten för grupp 4, de som identifierar sig som kurder, har ett värde på $-0,165^*$. Detta resultat är statistiskt signifikant på 95%-nivån och visar på att de med kurdisk bakgrund generellt har ett lägre förtroende för polisen än etniska svenskar i förorten.

Koefficienten för grupp 5, de med bakgrund på Balkan dvs. serber/kroater/bosnier m.fl., har ett värde på $0,0141$. Detta resultat är emellertid inte statistiskt signifikant på 95%-nivån. Det är därför inte möjligt att utifrån denna datamängd dra en slutsats för hur förtroendet för polisen för de med bakgrund på Balkan har ett högre eller lägre förtroende för polisen i förorten. Koefficienten för grupp 6, de med somalisk bakgrund, har ett värde på $-0,883^*$. Detta resultat är statistiskt signifikant på 95%-nivån och leder till slutsatsen att de med somalisk bakgrund generellt har ett lägre förtroende för polisen än etniska svenskar i förorten.

Resultaten visar att de som identifierar sig som araber, kurder och somalier har ett lägre förtroende för polisen i förorten i jämförelse med svensk-svenskarna. Av dessa grupper har kurder det lägsta förtroendet följt av araber och sist somalier. Med det sagt är skillnaderna i förtroende för polisen i förorten mellan de etniska grupperna inte särskilt stora.

Tabell 4 visar en fördjupad analys genom att kontrollera den eventuella effekten av kön och ålder på sambandet mellan etnicitet och förtroendet för polisen i förorten i jämförelse med referensgruppen, etniska svenskar. Under modell 1 går det att utläsa den tidigare regressionsanalysen som går att hitta i tabell 3. Modell 2 visar på den eventuella effekten av kön och modell 3 visar på effekten av åldersgrupp. Kön-variabeln är kodad där värdet 0 = Män

och 1 = kvinnor och åldersgrupps-variabeln är kodad där värdet 0 = 40 år och yngre och värdet 1 = 41 år och äldre.

Tabell 4: *Förtroende för polisen - etnicitet i förorten under kontroll för kön och åldersgrupp.*

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
	Förtroende för polisen	Förtroende för polisen	Förtroende för polisen
1. Svenskar	0 (.)	0 (.)	0 (.)
2. Araber	-0.0965* (-2.58)	-0.0958* (-2.54)	-0.0923* (-2.43)
3. Iranier	-0.0997 (-1.44)	-0.0887 (-1.26)	-0.0993 (-1.43)
4. Kurder	-0.165*** (-3.44)	-0.157** (-3.23)	-0.165*** (-3.40)
5. Balkan	0.0141 (0.35)	0.00317 (0.08)	0.0171 (0.42)
6. Somalier	-0.0883* (-2.38)	-0.0950* (-2.55)	-0.0868* (-2.31)
Kön		0.0778** (2.96)	
Åldersgrupp			0.0213 (0.82)
_cons	0.739*** (29.34)	0.698*** (24.33)	0.726*** (23.98)
N	685	672	682

t statistics in parentheses

* p < 0.05, ** p < 0.01, *** p < 0.001

Koefficienterna för grupp 2, de respondenter som identifierar sig som araber, har ett värde på -0,958* under kontroll för kön och värdet -0,923* under kontroll för åldersgrupp. Detta resultat är statistiskt signifikant på 95%-nivån. Mot den bakgrunden kan vi dra slutsatsen att kön och ålder har en mycket liten effekt på sambandet mellan etnicitet och förtroendet för polisen i förorten för denna grupp då effekten blev mindre negativ. Koefficienterna för grupp 3, de som identifierar sig som iranier, var -0,887 under kontroll för kön och -0,993 under kontroll för åldersgrupp. Emellertid var detta resultat inte statistiskt signifikant på 95%-nivån vilket gör att det inte är möjligt att dra någon slutsats om effekten mellan etnicitet och förtroendet för polisen under kontroll för kön och åldersgrupp. Koefficienten för grupp 4, de som identifierar sig som kurder, var -0,157* under kontroll för kön och -0,165* under kontroll för åldersgrupp. Detta

resultat var statistiskt signifikant på 95%-nivån. Jämförelsen mellan modellerna visar att en skillnad kunde bevisas under kontroll för kön, men inte för åldersgrupp. Effekten av kön på sambandet mellan denna grupp och förtroendet för polisen blev mindre negativ. Koefficienterna för grupp 5, de från Balkan, var under kontroll för kön 0,00317 och 0,0171 under kontroll för åldersgrupp. Emellertid var dessa resultat inte statistiskt signifikanta på 95%-nivån och kan därför inte användas för att dra en slutsats om effekten av kön och åldersgrupp på sambandet mellan etnicitet och förtroendet för polisen. Koefficienten för grupp 6, de som identifierar sig som somalier, var under kontroll för kön -0,0950* och under kontroll för åldersgrupp -0,0868*. Dessa resultat var statistiskt signifikanta på 95%-nivån vilket medför att man kan dra slutsatsen att kön och ålder har en effekt på sambandet mellan etnicitet och förtroendet för polisen i jämförelse med referensgruppen, etniska svenskar. Effekten av kön för denna grupp var att förtroendet blev mer negativt medan det blev mindre negativt under kontroll för åldersgrupp.

Resultaten i tabell 4 visar på en mycket liten effekt av kön på sambandet mellan etnicitet och förtroende för polisen. Utifrån sättet som kön-variabeln är kodad visar resultatet att egenskapen kvinna (=1) har positiv påverkan på sambandet. I grupperna araber och kurder blir sambandet mindre negativt vilket kan tolkas som att kvinnorna i de grupperna har ett något högre förtroende för polisen än männen. För gruppen somalier var effekten av kön att sambandet blev mer negativt vilket kan tolkas som att kvinnorna i dessa grupper har ett lägre förtroende för polisen än männen. Under kontroll för kön har kurder fortfarande det lägsta förtroendet följt av araber och sist somalier.

Effekten av ålder kan också beskrivas som mycket liten. Utifrån sättet som åldersgrupps-variabeln är kodad visar resultatet att egenskapen 41 år och äldre (=1) har en mycket liten påverkan på två av grupperna, araber och somalier, där sambandet blev något mindre negativt. Hos gruppen kurder hade en högre ålder ingen påverkan på det ursprungliga sambandet mellan etnicitet och förtroende för polisen i jämförelse med svensk-svenskarna. Under kontroll för åldersgrupp har kurder fortfarande det lägsta förtroendet följt av araber och sist somalier.

I tabell 5 presenteras den andra bivariata regressionsanalysen vilket uttrycker hur mycket mer eller mindre förtroende för polisen i ursprungsländerna som de olika etniska grupperna har i jämförelse till det förtroende för polisen som referensgruppen, svenskar i Sverige, angivit. I denna analys är den etniska gruppen somalier inte medverkande eftersom data för somaliers förtroende för polisen i Somalia inte kunnat påträffas. En annan etnisk grupp har lagts till,

bosnier i Bosnien, för att på ett bättre fånga motsvarande etniska populationen för den gruppen i förorten som i denna studie kallas för Balkan.

Tabell 5: *Förtroende för polisen - etnicitet i ursprungsländerna.*

	(1)
	Förtroende för polisen
1.Svensk i Sverige	0
	(.)
2.Araber i Libanon	-0.0645***
	(-6.01)
3.Iranier i Iran	0.0666***
	(5.40)
4.Kurd i Iran & Iraq	-0.0296
	(-1.73)
5.Serb i Serbien	-0.155***
	(-13.91)
6.Bosnier i Bosnier	-0.180***
	(-18.21)
_cons	0.686***
	(90.24)
N	6150

t statistics in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Resultaten i tabellen visar på signifikanta resultat för fyra av fem etniska grupper och deras förtroende för polisen i förorten. Koefficienten för grupp 2, araber i Libanon, har ett värde på -0,0645* och är statistiskt signifikant på 95%-nivån. Mot den bakgrunden kan man dra slutsatsen att araber i Libanon har ett lägre förtroende för polisen i Libanon än svenskar för den svenska polisen i Sverige. Koefficienten för grupp 3, iranier i Iran, har ett värde på 0,0666* och är statistiskt signifikant på 95%-nivån och indikerar att iranier i Iran generellt har ett högre förtroende för polisen i Iran än svenskar för den svenska polisen i Sverige. Koefficienten för grupp 4, kurder i Iran och Iraq, har ett värde på -0,0296. Detta resultat är emellertid inte statistiskt signifikant på 95%-nivån vilket gör att det inte är möjligt att dra någon slutsats utifrån denna datamängd. Koefficienterna i de sista grupperna, serber i Serbien och bosnier i Bosnien, har värdena -0,155* respektive -0,180* och är statistiskt signifikanta på 95%-nivån. Utifrån det resultat kan man dra slutsatsen att serber i Serbien och bosnier i Bosnien har ett lägre förtroende för polisen i Serbien och i Bosnien än svenskar i Sverige för den svenska polisen.

Resultaten visar att de som identifierar sig som araber i Libanon, serber i Serbien och bosnier i Bosnien har ett lägre förtroende för polisen i sina ursprungsländer i jämförelse med svenskarna

i Sverige. Av dessa grupper har bosnier i Bosnien det lägsta förtroendet följt av serber i Serbien och följt av araber i Libanon. Iranier i Iran har i stället ett högre förtroende för polisen i Iran än svenskarna i Sverige har för den svenska polisen. Analysen visar emellertid på mycket små variationer i förtroende för polisen i mellan respektive etnisk grupp i ett ursprungsland.

Tabell 6 visar en fördjupad analys genom att kontrollera den eventuella effekten av kön och ålder på sambandet mellan etnicitet och förtroendet för polisen i ursprungsländerna i jämförelse med referensgruppen, svenskar i Sverige. Under modell 1 går det att utläsa den tidigare regressionsanalysen som går att hitta i tabell 5. Modell 2 visar på den eventuella effekten av kön och modell 3 visar på effekten av åldersgrupp. Kön-variabeln är kodad där värdet 0 = Män och 1 = Kvinnor och åldersgrupps-variabeln är kodad där värdet 0 = 40 år och yngre och värdet 1 = 41 år och äldre.

Tabell 6: *Förtroende för polisen - etnicitet i ursprungsländer under kontroll för kön och åldersgrupp.*

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
	Förtroende för polisen	Förtroende för polisen	Förtroende för polisen
1.Svensk i Sverige	0	0	0
	(.)	(.)	(.)
2.Arab i Libanon	-0.0645***	-0.0654***	-0.0530***
	(-6.01)	(-6.09)	(-4.66)
3. Iranier i Iran	0.0666***	0.0669***	0.0754***
	(5.40)	(5.43)	(6.02)
4. Kurd i Iran&Iraq	-0.0296	-0.0299	-0.0212
	(-1.73)	(-1.75)	(-1.23)
5.Serb i Serbien	-0.155***	-0.155***	-0.154***
	(-13.91)	(-13.94)	(-13.80)
6.Bosnier i Bosnien	-0.180***	-0.181***	-0.177***
	(-18.21)	(-18.32)	(-17.76)
Kön		0.0193**	
		(2.88)	
Åldersgrupp			0.0300***
			(4.19)
_cons	0.686***	0.676***	0.664***
	(90.24)	(80.84)	(71.03)
N	6150	6147	5924

t statistics in parentheses

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Koefficienterna för grupp 2, araber i Libanon, var $-0,0654^*$ under kontroll för kön och $-0,0530^*$ under kontroll för åldersgrupp. Detta resultat är statistiskt signifikant på 95%-nivån och visar att effekten av kön gjorde sambandet något mer negativt medan effekten av åldersgrupp gjorde sambandet mindre negativt. Koefficienterna för grupp 3, iranier i Iran, var under kontroll för kön $0,0669^*$ och under kontroll för åldersgrupp $0,0754^*$. Detta resultat är statistiskt signifikant på 95%-nivån och visar att effekten av kön och åldersgrupp på sambandet blir mer positivt. Koefficienterna för grupp 4, kurder i Iran och Iraq, var under kontroll för kön $-0,0299$ och under kontroll för åldersgrupp $-0,0212$. Emellertid är resultaten inte statistiskt signifikanta på 95%-nivån vilket gör att det inte är möjligt att dra en slutsats om effekten av kön och åldersgrupp har på sambandet mellan etnicitet och förtroende för polisen i jämförelse med referensgruppen. Koefficienterna för grupp 5 och 6, serber i Serbien och bosnier i Bosnien, har värdena $-0,155^*$ respektive $-0,181^*$ under kontroll för kön och värdena $-0,154^*$ respektive $-0,177^*$ under kontroll för åldersgrupp. Dessa resultat är statistiskt signifikanta på 95%-nivån men visar marginella skillnader. En slutsats som kan dras är att effekten av kön och åldersgrupp har en mycket liten effekt på det ursprungliga sambandet.

Resultaten i tabell 6 visar på en liten till obefintlig effekt av kön på sambandet mellan etnicitet och förtroende för polisen i ursprungsländerna. Utifrån sättet som kön-variabeln är kodad visar resultatet att egenskapen kvinna (=1) har en marginell påverkan på det ursprungliga sambandet. För grupperna araber i Libanon och bosnier i Bosnien blev resultatet marginellt mer negativt under kontroll för kön och hade inte någon effekt på gruppen serber i Serbien. Hos gruppen iranier i Iran blev sambandet mer positivt under kontroll för kön.

Efter att ha kontrollerat för kön har bosnier i Bosnien det lägsta förtroende för polisen följt av serber i Serbien och araber i Libanon i jämförelse med det förtroende för polisen som svenskar i Sverige angav. Iranier i Iran anger istället ett högre förtroende för polisen i Iran än svenskar för polisen i Sverige under kontroll för kön.

Effekten av ålder kan beskrivas som liten men positiv. Utifrån sättet som åldersgrupps-variabeln är kodad visar resultatet att egenskapen 41 år och äldre (=1) har en positiv påverkan på alla grupperna. Grupper med ett negativt ursprungligt samband är effekten av högre ålder att sambandet blev mindre negativt. Hos gruppen iranier i Iran där det ursprungliga sambandet var positivt var effekten av äldre ålder att sambandet blev mer positivt. Under kontroll för åldersgrupp har bosnier i Bosnien det lägsta förtroendet för polisen följt av serber i Serbien och

följt av araber i Libanon jämförelse med det förtroende för polisen som svenskar i Sverige angav. Iranier i Iran anger istället ett högre förtroende för polisen i Iran än svenskar för polisen i Sverige under kontroll för åldersgrupp.

4.3 Rangkorrelationsanalys

Den första av de bivariata regressionsanalyserna i föregående avsnitt visade att de etniska grupperna kurder, araber och somalier i förorten har ett lägre förtroende för polisen än svensk-svenskarna i förorten även under kontroll för kön och åldersgrupp. Då resultaten för de resterade två etniska grupperna, Balkan och iranier, inte var statistiskt signifikanta går det inte att dra någon slutsats om de har ett högre eller lägre förtroende för polisen i förorten. Svensk-svenskarna har i jämförelse till de andra grupperna högst förtroende för polisen i förorten.

I den andra bivariata regressionsanalysen visade att de etniska grupperna araber i Libanon, serb i Serbien och bosnier i Bosnien hade ett lägre förtroende för polisen i ursprungsländerna än förtroendet för den svenska polisen hos svenskarna i Sverige. Resultaten för den etniska gruppen kurder i Iran och Irak var inte statistiskt signifikant går det inte att dra någon slutsats om denna grupp förtroende för polisen i ursprungsländerna har ett högre eller lägre förtroende för polisen än svenskarna i Sverige. Endast en etnisk grupp, iranier i Iran, uppgav ett högre förtroende för polisen i ursprungslandet än svenskarna gjorde för den svenska polisen. Svenskarna i Sverige har i jämförelse till de andra grupperna näst höst förtroende för polisen i ett ursprungsland.

Detta påvisar emellertid inte att förtroendet för polisen i förorten kan förklaras med hjälp av etnicitet eller kultur dvs. att dessa individer tar med sig förtroendet för polisen från sina hemländer. Två Spearmans rangkorrelationsanalyser genomfördes för att testa sambandet mellan förtroendet för polisen i förorten och förtroendet för polisen i ursprungsländerna. Det första testet genomfördes genom att beräkna sambandet mellan medelvärdet för förtroendet för polisen i förorten och medelvärdet för polisen i ursprungsländerna för följande etniska grupper: araber, iranier, kurder, Balkan (vilket är konstruerat genom att ta medelvärdet av förtroendet för serber i Serbien och bosnier i Bosnien) och svenskar. Rangkorrelationsanalysen visade på ett positivt samband som inte var statistiskt signifikant, Spearmans $\rho = -0.1000$, $p = 0,8729$. Det andra testet genomfördes med genom att beräkna sambandet mellan median-förtroendet för polisen i förorten och median-förtroendet i ursprungsländerna. Samma etniska grupper användes som i det första testet. Rangkorrelationsanalysen visade på ett positivt samband som inte var statistiskt signifikant på 95%-nivån, Spearmans $\rho = 0.2500$, $p = 0.6850$. Då inget av

rangkorrelationsanalyserna var statistiskt signifikanta går det inte att dra någon slutsats om variationen i förtroende för polisen i förorten återspeglar förtroendet för polisen i ursprungsländerna. Prövningen av det kulturella perspektivet visar därmed att teorin inte har något stöd i att förklara variationen i förtroende mellan svensk-svenskar och personer med utländsk bakgrund i förorten.

5. Slutsatser och diskussion

Uppsatsens syfte har varit att pröva om det kulturella perspektivet har stöd i att förklara skillnaden mellan förtroendet för polisen i förorten. Teorin har prövats genom att först etablera ifall olika etniska grupper har olika förtroende för polisen i förorten i jämförelse mellan svensk-svenskarna för att sedan pröva ifall det förtroendet speglar förtroendet för polisen i deras ursprungsländer. Resultatet visade på skillnader mellan förtroendet för polisen i förorten mellan de olika etniska grupperna och att svensk-svenskarna uppgav högst förtroende för polisen i förorten. Det första av två frågor som krävs för att bekräfta teorin är därmed tillgodosedda - personer med utländsk bakgrund har ett lägre förtroende än svensk-svenskar. Resultat bör dock tolkas med försiktighet givet det låga antalet etniska grupper i analysen samt frånvaron av statistiskt signifikanta resultat för alla grupperna i analysen.

Rangkorrelationsanalysen visade däremot att förtroendet som dessa grupper anger i förorten inte återspeglar förtroendet för polisen i deras ursprungsländer. Resultatet visade på ett positivt samband men som inte var statistiskt signifikant på 95%-nivån. Det kulturella perspektivet kan inte, utifrån uppsatsens resultat, förklara skillnaden i förtroende mellan svensk-svenskar och personer med utländsk bakgrund i förorten. Även detta resultat bör tolkas försiktighet på grund av det låga antal etniska grupper i analysen.

Uppsatsens resultat kan tolkas på två olika sätt. Det första är att fenomenet som tidigare studier i Sverige fångat upp mycket väl existerar i dessa två förorter genom att visa att de undersökta etniska grupper har olika mycket förtroende för polisen i förorten, åtminstone de grupper som användes i denna uppsats. Huruvida befolkningen i förorterna Hjällbo och Bergsjön är representativa för de resterade svenska förorterna lämnar jag till andra att avgöra. Det som med säkerhet kan sägas är att de sociala omständigheterna i dessa två förorter, utifrån polisens klassificering och beskrivning (Brå, 2018:25) med stor sannolikhet liknar de andra förorterna. Mot den bakgrunden är det möjligt att fenomenet inte är isolerat till just dessa två. Svaren på

hur eller varför fenomenet, att de med utländsk bakgrund har ett lägre förtroende för polisen i förorten, finns ej att hitta i denna uppsats. Däremot är ett av uppsatsens bidrag att man i framtida forskning möjligtvis borde söka sig åt ett annat håll än individers kultur eller etnicitet för att förklara det varierade förtroendet för polisen.

Den andra slutsatsen man kan dra är att uppsatsens begränsade material inte prövade teorin på ett adekvat sätt eller att det teoretiska perspektivets begränsningar och brister gjorde sig påmind. Teoretiska antaganden om det sociala förtroendets stabilitet över tid och de olika omständigheterna och tidpunkterna som invandrare valde att lämna, problem som Dinesen och Sønderskov (2017:14–18) pekade på, kan mycket väl ha påverkat resultatet. Det är också tänkbart att andra bakomliggande faktorer påverkar sambandet mellan etnicitet och förtroende för polisen men att data inte existerar för att utförligt pröva effekten på sambandet.

Ett annat problem är teorins ursprungliga syfte. Dinesen & Sønderskov, 2017:2 pekade på i sin artikel på att invandras sociala förtroende speglade de sociala förtroende i deras hemländer. Teorin har med andra ord försökt att förklara ett fenomen som har med en annan typ av förtroende att göra, förtroende för polisen. Mycket talar för att mekanismerna bakom skapandet och reproducerandet av socialt eller mellanmänniskt förtroende inte tycks gälla för förtroendet för polisen vilket den tidigare forskningen indikerar. Socialt förtroende beskriv i den tidigare forskningen som en relation som upprätthålls genom tidigare erfarenheter, ett förväntad nutida samt ett framtida agerande och är generellt personligt och skapas i mötet mellan två individer (Norén Bretzer, 2005:18–19) medan det politiska förtroendet möjligtvis bygger på att man stödjer institutionens grundläggande idé eller syfte (Norén-Bretzer, 2005:24).

Beskrivningar som dessa är problematiska enligt min mening eftersom de faciliterar en förståelse om att dessa typer av förtroende är separata fenomen. Institutioner som den svenska polisen existerar inte utan människorna i den och därav måste de två förtroende formerna vara länkade på något sätt. Politiskt förtroende borde inte kunna existera utan eller förklaras i frånvaro av mellanmänniskt förtroende. Hur än mekanismerna fungerar för dessa förtroendeformer och vilken länk som än existerar kan framtida forskning försöka brygga gapet mellan dessa två begrepp. Betyder det att kultur inte har någon effekt på individers förtroende för polisen? Nej, snarare tycks kultur och etnicitet vara begrepp som måste få allt större utrymme i debatten om förtroende för polisen i förorten. Frågan är bara i vilken utsträckning.

6. Referenser

1. Adman, P & Strömblad, P. (2015). Political Trust As Modest Expectations. *Nordic Journal of Migration Research*, 5(3), 107-116.
2. Brottsförebyggande rådet. (2018). *Relationen till rättsväsendet i socialt utsatta områden*. Hämtad från Brottsförebyggande rådets webbplats: https://www.bra.se/download/18.10aae67f160e3eba6293067b/1521032613477/2018_6_Relationen_till_rattsv%C3%A4sendet_i_socialt_utsatta_omr%C3%A5den.pdf.
3. Brottsförebyggande rådet. (2020). *Nationella trygghetsundersökningen 2020 - Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Hämtad från Brottsförebyggande rådets webbplats: <https://www.bra.se/statistik/statistiska-undersokningar/nationella-trygghetsundersokningen.html#fortroenderattsvasendet>.
4. Citrin, J., & Stoker, L. (2018). Political Trust in a Cynical Age. *Annu. Rev. Political Sci*, 2018(21), 49-70.
5. Dinesen, P., & Sønderskov, K. (2017). Cultural Persistence or Experiential Adaptation? I E, Uslaner (Red.), *The Oxford Handbook of Social and Political Trust*, Kapitel 27). Oxford University Press.
6. Dinesen, P., Schaeffer, M., & Mannemar-Sønderskov, K. (2020). Ethnic Diversity and Social Trust: A Narrative and Meta-Analytical Review. *Annu. Rev. Political Sci*. 2020(23), 441-465.
7. Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan : Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Femte upplagan ed.). Wolters Kluwer: Stockholm
8. Esaiasson, P., & Sohlberg, J. (2018). Securing trust in immigrant concentration neighborhoods - The role of national and local identities. Prepared for presentation at the 2018 ECPR General Conference, Hamburg, August 22-25.
9. European Value Survey. (u.å.) *About EVS*. Hämtad 2021-05-20 från <https://europeanvaluesstudy.eu/about-evs/>.
10. EVS/WVS (2021). European Values Study and World Values Survey: Joint EVS/WVS 2017-2021 Dataset (Joint EVS/WVS). JD Systems Institute & WWSA. Dataset Version 1.1.0, doi:10.14281/18241.11
11. Falk, E. (2020). *Förtroende för samhällsinstitutioner i de nationella SOM - undersökningarna 1986–2019* (2020, 44). Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs Universitet.
12. Haerpfer, C., Inglehart, R., Moreno, A., Welzel, C., Kizilova, K., Diez-Medrano J., M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen et al. (eds.). 2020. World Values Survey:

- Round Seven - Country-Pooled Datafile. Madrid, Spain & Vienna, Austria: JD Systems Institute & WWSA Secretariat. doi.org/10.14281/18241.1
13. Levi, M., & Stoker, L. (2000). Political Trust and Trustworthiness. *Annual Review of Political Science*, 3, 475-508.
  14. Merry, S., Power, N., Mcmanus, M., & Alison, L. (2012). Drivers of Public Trust and Confidence in Police in the UK. *International Journal of Police Science & Management*, 14(2), 118-135.
  15. Norén Bretzer, Ylva. (2005). *Att Förklara Politiskt Förtroende: Betydelsen Av Socialt Kapital Och Rättvisa Procedurer*, 2005.
  16. Polismyndigheten - Nationella operativa avdelningen. (2017). *Utsatta områden - Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*. Hämtad från Polismyndighetens webbplats:
https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/utsatta-omraden-social-ordning-kriminell-struktur-och-utmaningar-for-polisen-2017.pdf
  17. Puskás, T & Ålund, A. (2013). Etnicitet- gränsdragningens och skillnadsskapandets komplexitet. I Dahlstedt, M., & Neergaard, A. (Red). *Migrationens och etnicitetens epok: Kritiska perspektiv i etnicitets- och migrationsstudier* (s. 27-53). Stockholm: Liber
  18. Skogan, W. (2006). Asymmetry in the Impact of Encounters with Police. *Policing & Society*, 16(2), 99-126.
  19. World Value Survey. (u.å.). *Who we are*. Hämtad 2021-05-20 från <https://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp>.
  20. Laerd Statistics. (u.å.). *Spearman's rank-order Correlation*. Hämtad 2021-05-16 från <https://statistics.laerd.com/statistical-guides/spearman-rank-order-correlation-statistical-guide.php>